SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1025

av Kerstin Lundgren (C)

Utredning av myndighetsutövning som hedersuppdrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att efter 20 år tillsätta en utredning angående borgerliga vigselförrättare och utfärdande av internationella äktenskapsbevis och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vigselförrättarna utför myndighetsutövning men den enda myndighetsutövningen som betraktas som ett hedersuppdrag. Det är uppenbart att detta system bygger på synsättet att borgerliga vigslar alltjämt är ett uppdrag på näst intill ideell grund.

Det är länsstyrelserna eller Kammarkollegiet som förordnar vigselförrättare och de ska kontrollera att de som förordnas har kunskap för uppdraget genom ett test. Sedan lämnas förrättarna att helt administrera och sköta uppdraget själva. I vissa kommuner, som i Södertälje eller Stockholms stad, tar förvaltningen ansvar för att administrera uppdraget. I andra är de solister som agerar. Ersättningen skiljer sig också åt mellan olika kommuner, likaväl som andra villkor som t.ex. försäkring av vigselförrättaren under dennes uppdrag. Regeringen gav i juni 2026 Statskontoret att se över begravningsverksamheten utifrån att det hänt mycket och samhället förändrats. Någon motsvarande utredning av borgerliga vigselförrättare har inte gjorts trots samhällets

förändringar under 20 år. Begravningsofficianten är då inte myndighetsutövare till skillnad från vigselofficianten.

Idag minskar antalet kyrkliga vigslar och de bedöms idag utgöra bara 30 % av alla vigslar. Antalet s k borgerliga vigslar har således ökat kraftigt och mycket talar för att ökningen fortsätter. Riskerna för den enskilde har blivit alltmer uppenbara. Såväl arbetsmiljö, utbildning, stöd och ersättningar som begränsningen att en vigsel enbart kan ske inom Sverige motiverar en översyn. En utredning som berörde bl.a. ersättningar gjordes år 2007 men utan att under 20 år leda till någon förändring.

Idag förekommer allt fler vigslar där språkkompetens är nödvändig. Det kan gälla behov av att översätta formulär och att genomföra vigseln på andra språk. Även här lämnas den enskilda vigselförrättaren ensam i de flesta kommuner. Frågor och stöd finns inte att få från vare sig alla kommuner eller den som förordnar förrättaren. Länsstyrelserna och Kammarkollegiet bör säkerställa att stöd kan ges för denna myndighetsutövning.

Vidare utfärdar Sverige inte internationella äktenskapsbevis utan enskilda får ett dokument med utdrag ur folkbokföringen. Detta skapar problem för personer som vill registrera sitt giftermål i utlandet då den svenska registreringen inte ses som komplett i vissa länder. Exempelvis saknas det ofta uppgifter som ort för giftermålet i det svenska registerutdraget. Det skapar då problem för enskilda men även för vigselförrättare som då får söka säkra dessa uppgifter.

Det är hög tid att vidta åtgärder för att få en bättre och mer likartad ordning för såväl de som förrättar vigslar och utför en viktig myndighetsutövning som de allt fler personer som väljer denna form av vigsel men drabbas av bristerna av dagens ordning. Detta bör ges regeringen till känna för att skapa en mer modern ordning för denna förrättning.

Kerstin Lundgren (C)